

## บทที่ 5

### สรุปและข้อเสนอแนะ

#### สรุป

จากการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมการค้าระหว่างไทยกับเวียดนามรวมถึงสภาพเศรษฐกิจ และกฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับเวียดนาม และทำให้ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมต่อการดำเนินนโยบายการค้า จากงานวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

ตลาดการค้าในบริเวณภูมิภาค นับว่ามีศักยภาพในการเติบโตค่อนข้างสูง ประเทศไทยควรจะรักษาตลาดส่งออกและตลาดนำเข้าแห่งนี้ไว้ ตั้งแต่รัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกับประเทศเพื่อนบ้านอินโดจีน ไทยจึงควรหาตลาดบริเวณภูมิภาคนี้ไว้ โดยควรเร่งพิจารณาแก้ไขข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างกันให้หมดสิ้นไป รวมทั้งคลายปัญหากระทบกระทั่งตามแนวชายแดนให้ยุติลงโดยเร็ว อันจะช่วยอำนวยความสะดวกต่อภาวะการค้า (นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า) ตลอดจนกระทำการเยือนเวียดนามของนายกฯ ดร.ทักษิณ ในปลายปี 2544

การค้าระหว่างเวียดนาม-ไทยในรอบปี 2540 ปรากฏว่ายอดเกินดุลการค้าของ ไทยที่มีต่อเวียดนามเริ่มลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 5 ปี หลังจากที่ไทยมีฐานะได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามมาตลอด โดยในปีที่ผ่านมาไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับเวียดนาม รวมมูลค่า 709.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.2 เมื่อเทียบกับยอดเกินดุลจำนวน 475.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2544

ดังนั้น ขณะที่ทางการไทยกำลังมุ่งเน้นขยายการส่งออกไปทั่วโลก เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาสู่ระบบเศรษฐกิจ ไทยจึงไม่ควรมองข้ามตลาดเพื่อนบ้านใกล้ชิดเช่น เวียดนามที่เป็นแหล่งรายได้ให้กับไทยปีละเกือบ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แห่งนี้ด้วย

เนื่องจากปัจจุบันการค้าระหว่างไทย-เวียดนามมีแนวโน้มว่าไทยกำลังได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามลดลง หากเลยไม่เร่งกระตุ้นการส่งออกไปยังตลาดแห่งนี้เสียแต่เนิ่น ๆ อาจส่งผลให้ไทยต้องหวนกลับไปตกอยู่ในฐานะขาดดุลการค้ากับเวียดนามอีกครั้งในไม่ช้า

#### ข้อเสนอแนะ

จากการที่บรรยากาศทางการค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มของการเปิดเสรีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประเทศไทยจึงควรปรับกลยุทธ์และสร้างภูมิคุ้มกันทางการค้า เพื่อบรรเทาผลเสียจากมาตรการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประชาคมโลก อาทิ

1. ขุมเข้มคุณภาพมาตรฐานสินค้าและพัฒนารูปแบบทันสมัย ผู้ส่งออกไทยควรใช้กลยุทธ์ด้านคุณภาพมาตรฐานสินค้าเป็นตัวชูโรง เพื่อสร้างความไว้วางใจในกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ ทั้งสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ควรปรับปรุงการออกแบบหีบห่อให้สวยงามทันสมัย สีสันสะดุดตา เหมาะแก่สินค้าแต่ละประเภท เพราะรูปแบบบรรจุภัณฑ์เป็นด่านแรกที่จะชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อสินค้าไทย

2. พัฒนาตลาดระดับบนและสร้างจุดยืนสินค้าไทย เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบจากจีนและเวียดนาม ไทยควรไปผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อเจาะตลาดระดับบนที่ผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูง รวมทั้งสร้างตราสินค้าใหม่ๆ ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์สินค้าไทย ให้ติดตลาดเมืองนอก การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตร ทั้งในรูปแบบอาหารสด-อาหารแห้ง อาหารกึ่งสำเร็จรูป เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ สมุนไพรไทยผัก-ผลไม้ปลอดสารพิษ ฯลฯ

3. รักษาวินัยทางการค้า ผู้ผลิตและผู้ส่งออกควรยึดหลักความโปร่งใสและความซื่อสัตย์สุจริตในการทำธุรกิจการค้าอย่างเคร่งครัด ส่งมอบสินค้าตรงตามกำหนดเวลา

4. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งกระจายการผลิตสินค้าไปสู่กลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น ทั้งนี้รัฐบาลไทยควรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (R&D Reserch and Development) สินค้าใหม่ๆ ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

โลก จากสินค้าดั้งเดิมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นต่ำไปสู่อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับสินค้าจีนและเวียดนามในตลาดที่ 3

5. บุกเบิกตลาดส่งออกใหม่ๆ กรณีนี้เป็นภารกิจที่ทางการไทยควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าการเปิดตลาดการค้าแห่งใหม่ๆ อย่างกว้างขวางขึ้น จะช่วยบรรเทาความเสี่ยงภัยจากความผันผวนทางการค้าของไทยในการที่ไทยพึ่งพาตลาดส่งออกดั้งเดิมเพียงไม่กี่แห่ง

6. ไทยควรจะเร่งดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและสภาพการแข่งขันปกป้องกีดกันทางการค้าที่รุนแรงอยู่ในปัจจุบันก่อนที่จะสายเกินไป โดยพยายามประสานเศรษฐกิจและสมรรถภาพการผลิตของเราเข้ากับประเทศเวียดนาม เพื่อให้เกิดตลาดภายใน (inter market) ของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จะต้องดำเนินการทั้งด้านการผลิต การตลาด และการวางนโยบายให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้ทั้งภูมิภาคมีฐานะเป็นป้อมปราการทางเศรษฐกิจการค้ากลุ่มหนึ่ง ที่มีพลังอำนาจพอที่จะเจรจาต่อรองกับกลุ่มอื่น ๆ อาทิ กลุ่มอเมริกาเหนือ ประชาคมยุโรป หรือ ญี่ปุ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าในปัจจุบัน

7. ควรให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่เข้าไปก้าวก่ายกับการวางแผนจัดการ แต่มุ่งไปช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและการปฏิบัติเป็นสำคัญ ซึ่งเวียดนามตกอยู่ในภาวะสงครามมาเป็นเวลายาวนาน เศรษฐกิจและสังคมอยู่ในสภาพขาดทุนทรุดโทรม มีระดับการพัฒนาต่ำหลัง

8. ไทยต้องให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมให้มากเป็นพิเศษทั้งโดยการให้ทุนการศึกษา ทุน และฝึกอบรม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อมวลชน โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ให้มีรศมีทำการครอบคลุมเวียดนามด้วย เนื่องจากในระยะยาวสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปูพื้นฐานและหล่อหลอมทัศนคติความคิดเห็นของประชาชนในประเทศ ให้มีความรู้สึกอันดีและเป็นมิตรกับประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

9. ช่วยเหลือด้านความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนา และรองรับการประสานเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อนบ้านในอนาคต อาทิ ถนนหนทาง สนามบิน ระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม รวมทั้งกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่จำเป็นสำหรับการค้า

10. เนื่องจากประชากรเวียดนามยังกำลังซื้อระดับต่ำถึงปานกลาง เพราะฉะนั้น การตัดสินใจซื้อจึงให้ความสำคัญเรื่องราคาเป็นอันดับแรก ดังนั้น การค้าในเวียดนามจึงควรเน้นไปที่ด้านราคาเป็นตัวนำ โดยควรติดตามสภาพของตลาดในด้านราคาสินค้าอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการตั้งราคาของคู่แข่งที่สำคัญ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เกาหลีใต้ และจีน เป็นต้น เพื่อนำมาปรับใช้กับการกำหนดราคาของสินค้าไทย

11. ควรรักษาคุณภาพของสินค้าที่ส่งไปจำหน่ายให้ได้มาตรฐานและ สม่ำเสมอ ติดตามหลังการขาย โดยเฉพาะสินค้าที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น สินค้าวัตถุดิบในอุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า ควรมีการให้คำแนะนำหรือการดูแลรักษา หลังการขายอย่างใกล้ชิด และมีการติดต่อและประสานงานร่วมกับสำนักงานพาณิชย์ไทยในเวียดนาม หรือเจ้าหน้าที่ไทยที่อยู่ในประเทศเวียดนาม เพื่อศึกษาข้อมูลการตลาด และกลยุทธ์หรือวิธีการในการทำตลาดกับประเทศเวียดนาม